

सन २०२३-२४ मध्ये कापूस, सोयाबीन व इतर तेलबिया पिकांची उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजना राबविण्याकरिता पुनर्विनियोजनाने उपलब्ध झालेला रु.२२०.८६ कोटी निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: विकृत्यो-२०२२/प्र.क्र.३९/४ अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक: ३० मार्च, २०२४

- संदर्भ:- १) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विकृत्यो-२१२२/प्र.क्र.३९/४अ, दि.१२ मे, २०२२
२) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विकृत्यो-२१२२/प्र.क्र.३९/४अ, दि.१६ फेब्रुवारी, २०२३
३) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विकृत्यो-२१२२/प्र.क्र.३९/४अ, दि.२३ ऑक्टोबर, २०२३
४) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विकृत्यो-२१२२/प्र.क्र.३९/४अ, दि.१० नोव्हेंबर, २०२३
५) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विकृत्यो-२१२२/प्र.क्र.३९/४अ, दि.२३ फेब्रुवारी, २०२४
६) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विकृत्यो-२१२२/प्र.क्र.३९/४अ, दि.१२ मार्च, २०२४
७) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.विप्र२/रापुसोका २३-२४/ निधी वितरण/प्र.क्र.०७/र-७८/२३, दि.१५ मार्च, २०२४
८) शासन पत्र क्र.विकृत्यो-२०२२/प्र.क्र.३९ (भाग-१)/४अ, दि.१६ मार्च, २०२४
९) कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक पुनर्वि-२०२२/प्र.क्र.१३१(४)/२-अ, दि.३० मार्च, २०२४

प्रस्तावना :-

मा.उप मुख्यमंत्री महोदयांनी सन २०२२-२३ च्या अर्थसंकल्पीय भाषणामध्ये केलेल्या घोषणेच्या अनुषंगाने महाराष्ट्रातील शेतक-यांची उत्पादकता वाढावी, त्याचप्रमाणे या पिकांच्या मूल्यसाखळीमध्ये शेतक-यांचा सहभाग वाढावा या दृष्टीकोनातून कापूस, सोयाबीन तसेच, भुईमुग, सुर्यफुल, करडई, मोहरी, तीळ व जवस या अन्य तेलबिया या पिकांच्या उत्पादकता वाढी बरोबरच मूल्य साखळी विकासासाठी सन २०२२-२३ ते २०२४-२५ या तीन वर्षांच्या कालावधीत राबवावयाच्या, रु.१०००.०० कोटी खर्चाच्या (कापूस रु.४५०.०० कोटी व सोयाबीन व इतर तेलबिया पिके रु.५५०.०० कोटी) विशेष कृती योजना राबविण्यास संदर्भ क्र.१ येथील दि.१२ मे, २०२२ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे. त्यास अनुसरून सन २०२२-२३ मध्ये या विशेष कृती योजनेकरिता राबविलेल्या कार्यक्रमाप्रमाणे रु.१४५.०० कोटी (कापूस रु.७५.०० कोटी व तेलबिया रु.७०.०० कोटी) इतका निधी संदर्भ क्र.२ येथील दि.१६ फेब्रुवारी, २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

सन २०२३-२४ मध्ये या विशेष कृती योजनेकरिता रु.५२०.८६ कोटीच्या (कापूस रु.२३८.८९ कोटी व तेलबिया रु.२८१.९७ कोटी) कार्यक्रमास संदर्भ क्र.३ येथील दि.२३ ऑक्टोबर, २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे. सन २०२३-२४ मध्ये या विशेष कृती योजनेकरिता अर्थसंकल्पीय तरतूद रु.३०० कोटी आहे. संदर्भ क्र.४ येथील दि. १० नोव्हेंबर, २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये रु.६० कोटी व संदर्भ क्र.५ येथील दि.२३

फेब्रुवारी, २०२४ च्या शासन निर्णयान्वये रु.२४० कोटी असा एकूण रु.३०० कोटी निधी या विशेष कृती योजनेकरिता उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

दिनांक २३ ऑक्टोबर, २०२३ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता दिलेल्या या विशेष कृती योजनेच्या सन २०२३-२४ साठीच्या कार्यक्रमात संदर्भ क्र.६ येथील दि.१२ मार्च, २०२४ च्या शासन निर्णयान्वये बाब बदल करण्यास मान्यता दिली आहे.

तसेच कृषि आयुक्तालयाच्या संदर्भ क्र.७ येथील पत्राच्या अनुषंगाने या विशेष कृती योजनेमध्ये समाविष्ट करण्यात आलेल्या निविष्टा/घटकांचा आगामी खरीप हंगामाध्ये राज्यातील शेतक-यांना वेळेत पुरवठा होणे शक्य व्हावे या दृष्टीकोनातून सन २०२३-२४ च्या सुधारीत कार्यक्रमातील समाविष्ट बाबींच्या अंमलबजावणीसाठी संदर्भ क्र.८ येथील पत्रान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

सन २०२३-२४ मध्ये विशेष कृती योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी रु.५२०.८६ कोटीचा कार्यक्रम विहित करण्यात आला आहे. तर २४०१८४१९ या लेखाशीर्षातर्गत अर्थसंकल्पीय तरतूद रु.३०० कोटी आहे. ही बाब विचारात घेता योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी कमी पडणारा रु.२२०.८६ कोटी निधी पुनर्विनियोजनाद्वारे उपलब्ध करून देण्याची विनंती नियोजन व वित्त विभागास करण्यात आली होती, त्यानुसार वित्त विभागाने या विशेष कृती योजनेसाठी रु.२२०.८६ कोटी निधी वितरणासाठी उपलब्ध करून दिला आहे. सदर निधी संदर्भ क्र.९ येथील शासन निर्णयान्वये पुनर्विनियोजनाने उपलब्ध झाला असून तो वितरीत करण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे -

शासन निर्णय:

१. सन २०२३-२४ मध्ये एकात्मिक कापूस, सोयाबीन आणि इतर तेलबिया उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठीच्या विशेष कृती योजनेकरिता रु.२२०.८६ कोटी (रुपये दोनशे वीस कोटी शहाऐंशी लाख) निधी या शासन निर्णयान्वये आयुक्त (कृषी) पुणे, यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.
२. परिच्छेद १ मध्ये नमूद केल्यानुसार सन २०२३-२४ मध्ये एकात्मिक कापूस, सोयाबीन आणि इतर तेलबिया उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजनेकरिता रु.२२०.८६ कोटी निधी पुढील लेखाशीर्षातर्गत सन २०२३-२४ करिता अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

मागणी क्र.डी-३
२४०१-पीक संवर्धन
(०३) (०१)-कापूस, सोयाबीन व इतर तेलबिया पिकांची उत्पादकता वाढ व मूल्य साखळी विकासासाठी विशेष कृती योजना
२४०१८४१९
३३, अर्थसहाय्य

३. सदर योजनेच्या शिघ्र व सुयोग्य अंमलबजावणीसाठी आयुक्त, कृषि हे नियंत्रण अधिकारी असतील तर सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे हे आहरण व संवितरण अधिकारी असतील.

४. या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचा तात्काळ विनियोग करण्यात यावा तसेच निधी विनियोगाच्या अनुषंगाने संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी वेळोवेळी उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.
५. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौ.सं.क्र.१९४/का.१४३१, दि.१५/०३/२०२४ व वित्त विभागाच्या अनौ.सं.क्र.१२०/२०२४/व्यय-१, दि.३०/०३/२०२४ अन्वये मिळालेल्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.
६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३३०१८२७३४१२०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संतोष कराड)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मुख्य मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
२. मा.उप मुख्यमंत्री तथा वित्त मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. मा.उप मुख्यमंत्री तथा गृह मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
४. मा. मंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
५. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
७. सर्व विधानसभा सदस्य, विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
८. सर्व विधानपरिषद सदस्य, विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
९. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
१०. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
११. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
१२. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. महासंचालक माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई
१४. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे
१५. व्यवस्थापकीय संचालक, महाबीज, अकोला
१६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ, मुंबई
१७. महासंचालक, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे

१८. कुलगुरु (वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ/डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ/ महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ)
१९. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे
२०. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे
२१. कृषि सहसंचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
२२. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक
२३. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
२४. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
२५. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर
२६. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा परिक्षा) मुंबई /नागपूर
२७. वित्त विभाग, व्यय १/अर्थसंकल्प १३, मंत्रालय, मुंबई -३२
२८. नियोजन विभाग (१४३१), मंत्रालय मुंबई - ३२
२९. निवड नस्ती (कार्यासन-४-अ)